

ת"פ (ראשון לציון) 18292-05-23 - רשות המיסים /אגף המכס והמע"מ - יס"מ נתב"ג נ' שמואל דוד בידר

מסים - מכס

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 18292-05-23 רשות המיסים /אגף המכס
והמע"מ - יס"מ נתב"ג נ' דוד בידר

לפני כבוד השופטת, סגנית הנשיא שירלי דקל נוח

בעניין: המאשימה רשות המיסים /אגף המכס והמע"מ - יס"מ
נתב"ג

נגד

הנאשם שמואל דוד בידר

גזר דין

כתב האישום

הנאשם הורשע בהתאם להודאתו, בעבירה של מעבר ב"מסלול הירוק", לפי תקנה 42 לתקנות המכס, התשכ"ו-1965 (להלן: "**תקנות המכס**"), יחד עם תקנה 30א', 30ג', 30ד', 30ו' לתקנות המכס וסעיף 30א' לפקודת המכס [נוסח חדש].

בהתאם לעובדות כתב האישום, ביום 30.12.2022 הגיע הנאשם מחו"ל לישראל דרך נמל התעופה בן גוריון, כשהוא נושא עמו מטען לוואי. הנאשם עבר ב"מסלול הירוק" עם מטען הלוואי שלו, ובכך הצהיר כי אין הוא נושא עמו אלא טובין הפטורים ממיסים והצהרה למכס.

הנאשם הוזמן על ידי פקיד המכס לבדיקת מטען הלוואי שלו, ובבדיקה נמצאו במטען הלוואי שלו 210 פקטים של סיגריות החייבים במעבר ב"מסלול האדום", לצד הצהרה על הטובין ותשלום מיסים.

המיסים החלים על הסיגריות שנמצאו במטען הלוואי של הנאשם הם מכס ומס קניה בסך ₪ 39,681 וכן מע"מ בסך ₪ 8,165 על טובין שערכם ₪ 8,348, ובסך הכל ₪ 47,846.

תמצית הראיות לעונש וטיעוני הצדדים לעונש

הנאשם העיד במסגרת הראיות לעונש ומסר כי הוא אברך בישיבה. לדבריו, הביא את הסיגריות מחו"ל כדי למוכרן במחיר עלות לחבריו בישיבה, ולא על מנת לעשות רווח כספי. הנאשם הפנה לכך שהוא מסר דברים אלו לפקיד המכס שערך את בדיקת השיקוף כפי שנרשם בדו"ח הפעולה (טל/1), וכן כי מסר זאת במהלך ההודעה שנגבתה ממנו בחקירתו ברשות המיסים (טל/2).

כמו כן, הנאשם העיד באשר למצבו הכלכלי והגיש אסופת מסמכים (טל/3).

ב"כ המאשימה הפנתה לפסיקה שניתנה בעבירה נושא כתב האישום, וטענה כי נסיבות המקרה דנן אינן שונות מהמקרים שנדונו בפסיקה, ובהם נקבע מתחם ענישה הנע בין מאסר על תנאי ועד למאסר בפועל למשך 6 חודשים, והכל לצד קנס שלא יפחת מגובה המיסים שלא שולמו.

באשר לטענת הנאשם בנוגע למניע להבאת הסיגריות לארץ, טענה ב"כ המאשימה כי העובדה שהנאשם היה מעוניין לדבריו להיות "פילנתרופ" על חשבון הקופה הציבורית אינה צריכה לעמוד לזכותו ולהביא להקלה בעונשו.

ב"כ המאשימה עתרה לקבוע את עונשו של הנאשם ברף התחתון של מתחם הענישה, ולהטיל עליו מאסר על תנאי וקנס שלא יפחת מגובה המיסים שלא שולמו.

ב"כ הנאשם טען כי נסיבות מקרה זה שונות מהמקרים שהובאו בפסיקה מאחר שהנאשם לא התכוון לעשות רווח כספי אלא למכור את הסיגריות במחירי העלות, והסתמך בטענתו זו על דברי בית המשפט המחוזי ב-עפ"ג (מחוזי-מרכז) 66055-05-22 **בונפד נ' מדינת ישראל** (18.9.2022) (להלן: "**פס"ד בונפד**").

כן הפנה ב"כ הנאשם לדברי בית המשפט העליון ב-רע"פ 7286/22 **בונפד נ' מדינת ישראל** (23.2.2023) (להלן: "**רע"פ בונפד**"), וטען כי מהם עולה שהרציונל לקביעת הקנס בגובה הקנס המנהלי נעוץ בכוונה למנוע ניהול הליכי סרק בעבירות מנהליות, אך במקרה דנן, לא ניתנה לנאשם אפשרות לשלם את הקנס המנהלי לאור כמות הסיגריות הגבוהה שהביא, ועל כן, רציונל זה לא חל בעניינו.

ב"כ הנאשם לא חלק על טענת ב"כ המאשימה לפיה הרף התחתון של המתחם הוא מאסר על תנאי אלא על טענתה שגובה הקנס שיש להטיל הוא בגובה המיסים שלא שולמו, והפנה לפסיקה מטעמו.

ב"כ הנאשם עתר כי במקום קנס תוטל על הנאשם התחייבות כספית להימנע מביצוע עבירה דומה בעתיד, ולחלופין כי יוטל על הנאשם לשלם קנס נמוך שיפרס לתשלומים, וזאת בשל נסיבותיו האישיות - היותו נעדר עבר פלילי, אב לחמישה ילדים, שאין בבעלותו דירה או רכב, אינו עובד אלא לומד בישיבה, ואשתו מפרנסת את המשפחה מעבודתה כמזכירה.

דין והכרעה

הנאשם רכש בחו"ל 210 פקטים של סיגריות וכששב לארץ לא הצהיר על כך כמתחייב על פי חוק.

הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו ממעשיו של הנאשם הם ערך השמירה על הקופה הציבורית וערך השוויון בתשלום נטל המס. בנסיבות המקרה, מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא מוחשית וממשית, בשים לב לכמות הסיגריות שנתפסו בחזקת הנאשם וגובה המיסים החלים על הטובין שלא שולמו.

אשר לנסיבות ביצוע העבירה, מהמסמכים שהגיש הנאשם ומדבריו עלה כי טס לחו"ל כדי לרכוש את הסיגריות ולהביאן ארצה ללא תשלום מס, בידיעה ברורה כי המיסים החלים על סיגריות בארץ הם גבוהים.

הנאשם מסר בהודעתו כי רצה לשלם את מחיר הקרן של הסיגריות ללא המיסים ולמכור אותן במחיר זול לאברכים.

כלומר, היה תכנון מוקדם מצדו של הנאשם לבצע את העבירה.

עוד עלה מדו"ח הפעולה של פקיד המכס כי יחד עם הנאשם הגיע נוסע נוסף, שגם במטען הלוואי שלו נמצאו סיגריות.

הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה אלמלא נתפס הנאשם הוא נזק כספי משמעותי נוכח סכומי המס שהיה עליו לשלם אילו הצהיר על הטובין כמתחייב בחוק.

לא נגרעה יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשיו או את משמעות מעשיו, ואין כל טענה לפיה קיימת בעניינו קירבה לסייג לאחריות הפלילית. הנאשם יכול היה להימנע מביצוע מעשה העבירה עליו הייתה לו שליטה מלאה.

לא מצאתי כי טענת הנאשם שלפיה במעשיו היה מעוניין להשיג טובת הנאה לאחרים ולא לעצמו היא טענה שצריכה לעמוד לזכותו ואשר מצדיקה קביעת מתחם ענישה נמוך מהמתחם שנקבע בענישה הנוהגת לגבי עבירה זו בנסיבותיה.

בעניין **פס"ד בונפד** אליו התייחס ב"כ הנאשם בטיעונו לעונש בהקשר זה, הנאשם עבר "במסלול הירוק" עם 238 פקטים של סיגריות מבלי לשלם את המיסים החלים עליהם, שעמדו על סך של

53,979 ₪. בית משפט השלום השית על הנאשם בגזר הדין 4 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך 50 אלף ₪.

הנאשם הגיש ערעור על גובה הקנס וטען כי בית משפט קמא לא נתן דעתו למצבו הכלכלי ולא התחשב במצבו הנפשי. ערעור הנאשם על גובה הקנס נדחה, ובית המשפט המחוזי ציין בפסק דינו את הדברים הבאים אליהם הפנה ב"כ הנאשם:

"המדובר בעבירה כלכלית אשר נעשתה למטרת רווח כספי ובנסיבות אלו ראוי להטיל קנס, סכום המשקף באופן ראוי את היקף העבירה כמו גם את סכום המס ממנו ביקש המערער להתחמק."

כלומר, בית המשפט המחוזי ביסס את פסק דינו לא רק על הרווח הכספי הטמון בעבירה מסוג זה אלא גם על היקף העבירה וסכום המס ממנו ביקש הנאשם להתחמק.

עוד ובנוסף, אף שהנאשם שלפניי טוען כי ביצע את העבירה כדי שתצמח טובת הנאה כספית לאחרים ולא לעצמו, לא מצאתי כל הבחנה בין שתי הסיטואציות הללו בדבריו של בית המשפט המחוזי.

כך ניתן ללמוד גם מהאמור בסעיף 63 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), שכותרתו "קנס לפי שווי הנזק או טובת ההנאה", הקובע בס"ק א' כי בית המשפט רשאי להטיל על הנאשם קנס פי ארבעה משווי הנזק שנגרם או בשל טובת ההנאה שהושגה "בשל עבירה שנתכוון בה הנאשם לגרום נזק ממון לאחר או להשיג טובת הנאה לעצמו או לאחר...". כלומר, גם המחוקק לא הבחין בין טובת הנאה שרצה נאשם להשיג לעצמו לבין טובת הנאה שרצה להשיג עבור אחר.

הנאשם בעניין בונפד לא השלים עם התוצאה הזו והגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון, אשר נדחתה. בית המשפט העליון קבע בהחלטתו, שניתנה במותב תלתא, כדלקמן -

"פשיטא בענייננו שגם בהשתתף קנס בהליך פלילי שבא חלף הליך מנהלי, יש לקבוע מתחם עונש הולם. במסגרת זו תחתית המתחם בדרך כלל ראוי שתעמוד על שיעור הקנס המנהלי ולא פחות מכך. בהליך זה הקנס שהושת על המבקש אינו חורג מהקנס הראוי ועל כן לא ראינו מקום לתת למבקש רשות לערער."

דברי בית המשפט העליון בעניין קנס בהליך פלילי שבא חלף הליך מנהלי, אליהם הפנה ב"כ הנאשם, אינן מסייעות לעמדת הנאשם, ויוער כי באותו מקרה, בדומה לנאשם שלפניי, לאור כמות הסיגריות הגדולה שהוביא הנאשם, לא ניתנה אפשרות לתשלום קנס חלף הליך פלילי.

לשם בחינת מדיניות הענישה הנוהגת, אפנה למספר דוגמאות מתוך פסיקת בתי המשפט, שניתנה בעבירה נושא כתב האישום:

עפ"ג (מח'-מרכז) 49822-05-18 **מדינת ישראל נ' פאללאק** (14.10.2018) - הנאשם עבר ב"מסלול הירוק", כשהוא נושא עמו 85 פקטים של סיגריות, ולא שילם את המיסים החלים על הטובין בסך כולל של 19,379 ₪. המערער בן 22, ללא עבר פלילי, תלמיד בישיבה, שטען כי הופל בפח על ידי אדם אחר שלא אותר. בית משפט השלום גזר על הנאשם קנס בסך 6,000 ₪.

בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המאשימה על קולת העונש וגזר על הנאשם קנס בכל גובה המיסים החלים על הטובין, תוך שקבע כי בעבירה כלכלית מסוג זה יש להטיל ענישה כספית משמעותית שתביא למצב של חוסר כדאיות כלכלית בביצוע העבירה מלכתחילה:

"אין צורך לשוב ולהזכיר את החומרה היתרה העולה מביצוע עבירות כלכליות, והענישה המרתיעה המחויבת בעטיין, זאת בעיקר נוכח הקלות היחסית שבביצוען והרווח הכלכלי הרב הצפוי מהן למבצע, אל מול הקושי הרב לחשיפתן והנזק הציבורי המשמעותי לקופה הציבורית הנגרם מהן. בנסיבות אלו, קבעה הפסיקה באופן עקבי כי אינטרס הציבור מחייב ענישה מרתיעה, תוך דחיקת נסיבותיו האישיות של העבריין מפניה. לכלל זה היה ער גם בית משפט קמא. זאת ועוד, משמדובר בעבירה שמהותה כלכלית מובהקת, ראוי לתת את תשומת הלב לעקרון הידוע כ"הפנמת עלויות" (Externalities), שיש בו ביטוי לפן הכלכלי של העבירות בניסיון להביאן למצב של חוסר כדאיות כלכלית מלכתחילה על ידי הטלת עונשים כספיים משמעותיים. מאליו ברור, שאם העבריין הכלכלי יביא בחשבון רווחיו גם את העלויות האמיתיות הכרוכות בביצוע העבירות אותן יהיה חייב הוא לשלם, ככל שיעמוד לדין, יהיה בכך אולי משום תמריץ עבורו להימנע מראש מביצוען, והוא יחשוב טרם ביצוע העבירות על כדאיות הביצוע בבחינת 'סוף מעשה במחשבה תחילה'".

עפ"ג (מח'-מרכז) 47613-08-18 **יהב נ' מדינת ישראל** (27.11.2018) - הנאשמת עברה ב"מסלול הירוק" כשהיא נושאת עמה 225 פקטים של סיגריות, מבלי לשלם את המיסים החלים על הטובין בסך כולל של 48,432 ₪. הנאשמת בת 29, נשואה ואם לשתי בנות, נעדרת עבר פלילי, עובדת כסייעת בגן ילדים, טענה למצב כלכלי דחוק. בית משפט השלום לא קיבל את המלצת שירות המבחן להימנע מהרשעת הנאשמת, והטיל על הנאשמת 4 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, קנס של 12,500 ₪ והתחייבות בסך 10,000 ₪ להימנע מביצוע העבירה.

על גזר הדין הוגשו ערעורים הדדיים לבית המשפט המחוזי, ובמהלך הדיון בערעורים, חזרו בהם הצדדים מערעוריהם. בית המשפט המחוזי הגדיל את מספר התשלומים שנקבעו לתשלום הקנס, אך ציין בפסק הדין את עמדתו לפיה ניתן לעשות שימוש בסעיף 63 לחוק העונשין, גם כאשר הטובין נתפסו

והוחרמו.

עפ"ג (מח'-מרכז) 47602-08-18 **מדינת ישראל נ' אללוף** (27.11.2018) - הנאשם עבר ב"מסלול הירוק" כשהוא נושא עמו 202 פקטים של סיגריות, מבלי לשלם את המיסים החלים על הטובין בסך כולל של 54,286 ₪. הנאשם צעיר, בן 22 במועד ביצוע העבירה, ללא עבר פלילי, אב ל-2 ילדים, אשתו בהריון ומתקשה לעבוד, הנאשם משתכר שכר נמוך ובעל חובות כספיים.

בית משפט השלום הטיל על הנאשם 4 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, קנס של 12,000 ₪ והתחייבות בסך 10,000 ₪ להימנע מביצוע העבירה. במהלך הדיון בערעור שהגישה המאשימה על גזר הדין ולנוכח הערות בית המשפט המחוזי, חזרה בה מערעורה, אך לבקשתה, חזר בית המשפט וציין את עמדתו לעניין אפשרות השימוש בסעיף 63 לחוק העונשין.

עפ"ג (מח'-מרכז) 5596-04-19 **דוברובין נ' מדינת ישראל** (8.7.2019) - הנאשם עבר ב"מסלול הירוק" כשהוא נושא עמו 243 פקטים של סיגריות מבלי לשלם את המיסים החלים על הטובין בסך של 59,369 ₪. בית משפט השלום גזר על הנאשם 4 חודשי מאסר על תנאי, קנס בסך 50,000 ₪ והתחייבות בסך 10,000 ₪. בדיון שהתקיים בערעור שהוגש על ידי הנאשם, קיבל הנאשם את המלצת בית המשפט המחוזי וחזר בו מערעורו.

כן ראו לעניין הענישה נוהגת: עפ"ג (מחוזי-מרכז) 49835-05-18 **רשות המיסים נ' אלחנן** (13.11.2018); ת"פ (שלום-ראשל"צ) 24600-07-18 **מדינת ישראל נ' מרגרטה** (15.7.2019); ת"פ (שלום-ראשל"צ) 56480-11-18 **רשות המיסים נ' גראומן** (17.7.2019); ת"פ (שלום-ראשל"צ) 54880-04-19 **רשות המיסים נ' מלובני ואח'** (5.3.2023).

ב"כ הנאשם בטיעונו לעונש הפנה לשלושה פסקי דין שניתנו בסוגיה, כדלקמן: ת"פ (שלום-רמ') 61679-01-12 **בית המכס נתב"ג נ' וינר** (11.11.2013); ת"פ (שלום-פ"ת) 20140-07-14 **רשות המיסים נ' טובול ואח'** (10.3.2015) וכן עפ"ג (מח'-מרכז) 46764-06-13 **מדינת ישראל נ' (PALENA)** 2.7.2013.

כל הפסיקה הנ"ל ניתנה בטרם בית המשפט המחוזי גילה את דעתו בדבר הצורך בהחמרת הענישה בסוגיה זו בפסקי הדין בעניין פאללאק, דוברובין, אללוף, יהב ובונפד שפורטו לעיל, וזו הפסיקה החלה נכון להיום בסוגיה.

בשים לב לעקרון ההלימה, הערכים החברתיים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם, נסיבות ביצוע העבירה ומדיניות הענישה הנוהגת כמפורט לעיל, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם את העבירה בנסיבותיה נע בין מאסר צופה פני עתיד ברף הנמוך ועד 6 חודשי מאסר שיכול וירוצו על דרך של עבודות שירות ברף הגבוה, לצד ענישה נלווית בדמות קנס שהרף התחתון בה ראוי שיעמוד על שיעור המיסים החלים על הטובין אשר לא שולמו.

לא מצאתי כי בדן מתקיימות נסיבות המצדיקות חריגה לקולה או לחומרה ממתחם הענישה ההולם. משכך, אעבור לדון בנסיבותיו האישיות של הנאשם.

אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, הנאשם הוא אברך בישיבה, נשוי ואב לחמישה ילדים.

לקולה יש להתחשב בכך שהנאשם הודה בביצוע העבירה והוא נעדר עבר פלילי קודם.

אשר למצבו הכלכלי, הנאשם מסר כי אינו עובד ואשתו עובדת כמזכירה.

הנאשם הפנה לאישור מ"הגמ"ח המרכזי" לפיו יתרת החוב להלוואות שנטל הנאשם עומד על 20,000 ₪, בגין על הנאשם לשלם 800 ₪ לחודש עד לחודש אפריל 2026; אישור מבנק מרכנתיל לפיו הנאשם נטל בשנת 2021 הלוואה ל-10 שנים שיתרתה 110,530 ₪; אישור מבנק פאגי לפיו הנאשם נטל שתי הלוואות כל אחת ע"ס 150,000 ₪ וכן דף בנק מבנק פאגי על תנועות בחשבון מיום 10.5.2024 ועד 5.6.2024 ולפיו החשבון נמצא ביתרת חובה של כ-22,000 ₪.

אציין כי לא הוגשו העתקי תלושי שכר של אשתו של הנאשם ולא ניתן למצוא בדף הבנק שהוגש עדות על הפקדת משכורת של אשת הנאשם.

בהקשר זה אציין כי הנאשם מסר בהודעתו ברשות המיסים כי הוא נוהג לטוס לחו"ל 3-4 פעמים בשנה, לרוב לארצות הברית לשמחות, אירועים וביקורי משפחה, והוא זה שרוכש את כרטיסי הטיסה מכספו.

כמו כן, מהודעת הנאשם עלה כי הוא טס לטבילסי כדי "לקנות סיגריות וגם לדעת את המקום לחופש שלי יש לי כיוון לנסוע לשם... אני נסעתי לבדוק את היעד לצורך תכנון חופשה לראות את המיקום ועל הדרך קניתי סיגריות".

כאשר נשאל הנאשם מאיפה היה לו כסף לרכוש את הסיגריות, השיב: "מה שמצטבר בבית כסף שלי מחסכונות".

דבריו אלו של הנאשם מעלים ספק בנוגע לטענתו כי מצבו הכלכלי דחוק, וניכר כי לפני בית המשפט לא הובא מלוא המידע ולא נפרסה מלוא התמונה העובדתית באשר למצב הכלכלי הכולל של הנאשם ומשפחתו.

כן אתחשב בכך שהמאשימה עתרה לתשלום הקנס המקורי בלבד, אותו על הנאשם לשלם בגין עבירה אותה עבר בסוף שנת 2022.

עם זאת, אתחשב לעניין מצבו הכלכלי הנטען של הנאשם בכך שאינו עובד ועליו לפרנס 5 ילדים, לצורך פריסת הקנס לתשלומים.

בעבירה דנן נקבע לא אחת כי יש להתחשב בשיקול של הרתעת היחיד והרתעת הרבים, מאחר שלכל הפחתה בסכום הקנס עלולה להיות השלכה בעתיד על ביצוע עבירות דומות בעתיד מטעמים של חישובי כדאיות.

האמירה של בית המשפט המחוזי בפס"ד פאללאק כפי שצוטטה לעיל בדבר הצורך בענישה מרתיעה המתחייבת בעניינו של מי שהורשע בביצוע עבירה זו המתבטאת בהטלת קנס כספי משמעותי, רלוונטית גם בעניינו של הנאשם שלפניי, שלפי דבריו ברשות המיסים: "אף פעם לא התעמקתי במשמעות של מיסים ומכס ומה זה ומה זה".

נוכח כל האמור, מצאתי לנכון לקבוע את עונשו של הנאשם בחלק התחתון של מתחם העונש ההולם, ולהטיל עליו מאסר מותנה צופה פני עתיד וכן תשלום מלוא הקנס, כפי לפי גובה המיסים במועד ביצוע העבירה, תוך פריסת הקנס לתשלומים כדי להקל על הנאשם לעמוד בתשלומי הקנס.

סוף דבר

לאור כל האמור לעיל, אני משיתה על הנאשם את העונשים הבאים:

(א) 4 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא כי במשך 3 שנים מהיום, לא יעבור הנאשם את העבירה בה הורשע.

(ב) קנס בסך ₪ 47,846 או 100 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-50 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 1.1.2025 ובכל 1 לחודש שלאחריו. לא ישולם תשלום מתשלומי הקנס במועדו או במלואו, יעמוד מלוא הקנס או יתרתו לפירעון מדי.

הקנס יועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, וניתן יהיה לשלמו תוך שלושה ימים מיום גזר הדין באחת הדרכים המפורטות באתר האינטרנט של המרכז.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י"ד אלול תשפ"ד, 17 ספטמבר 2024, במעמד הצדדים.